

Juulis kerkis ilm kuumaks teemaks

EPL, Ain Kallis

Veel juuni keskel tundus, et suveilma ei paista kusagilt. Pärast jaanipäeva saabusid aga sellised ilmad, mis ajasid turismifirmad ahastusse: pole ju mõtet hirmkalli raha eest lõunasse sõita, kui meie omad soojakraadid ületasid igati Prantsusmaa või Itaalia omi.

Ka neil, kes pole elus jalga Eestimaalt välja saanud, on nüüd aimu, milline on elu näiteks Keenias või Ugandas – lämbe öö, soe hommik, kuum keskpäev. Pärastlõunane äike toob paariks tunniks kergendust, siis on jälle särk higist niiske. Isegi mererandades tõusis veetemperatuur 25 kuni 26 kraadini, järvedes tundsid end kui sooja supi kausis. Ultraviolettkiirguse indeks saavutas meie laiuskraadi tiptasemed pea igal selgemal keskpäeval.

POOLSAJANDI KUUMIM JUULI?

Isegi enam: Tartu 136-aastases vaatlusreas on tänavune heinakuu oma keskmise õhutemperatuuriga (21 kraadi) kolmandal kohal. Varematal aastatel arutati aga ööpäeva keskmist temperatuuri kolme, mitte kaheksa mõõtmise alusel, seega võib pidada möödunud juulikuud vast kõige kuumemaks.

Üle kolmekümne kuumakraadi tõusis elavhõbedasammas alates 5. juulist kümnekonnal päeval, tipnedes 33,8 pügalaga Võrus 17. kuupäeval. Vähem kui kaks kraadi jäi puudu Eesti ametlikust rekordist 35,6 kraadi, mis oli püstitatud samas linnas 1992. aastal.

VIHMA HOOTI JA KOHATI.

Juuli esimene kolmandik oli väga kuiv, Tartus–Tõraveres sadas vaid 2,3 mm, kümme korda vähem, kui tavaliselt. Seitsmevennapäeval tuli mõnel pool vihma seevastu kui oavarrest (Lääne-Nigulas 25 mm, Jõgeval 16 mm).

Kogu heinakuu teise poole olid maamehed hädas heinateoga. Sadas kohati, tihti ja ootamatult nagu äikseliste ilmadega ikka. Äikesetormisel 16. juulil tuli Tõraveres viie tunniga maha 59 mm vihma (terve kuu norm on 77 mm!). Kogu kuu jooksul saigi kõige rohkem taevast vett Tartu (134 mm) ja Viljandi (132 mm), üpris kuivaks jäi Võru (33 mm).

Ilmataat võttis seekord õppust ja halastas välismaistele külalistele. Kui Kiri Te Kanawa sai juunis tunda põhjamaiselt karget vastuvõttu, siis Elton Johni ja Eros Ramazzotti kontsertide ajaks varutud vihmakeebihunnikud jäid kasutamata.

Tuulispüksid ja vesipasad kollitasid kogu juulikuud. Rahesajud algasid juba 2. kuupäevast, kui Haanjamaal

said kannatada põllud.

Kuuendal juulil murdis torm metsa Viljandimaal, raheterad olid oasuurused, paar päeva hiljem algasid elektriliinide parandajatel pikad tööpäevad, sest sadu trafopunkte läks pidevalt rivist välja.

Kuu keskel tabas Kirde-Eestit raju, mille tagajärjel sealne maastik meenutas maailmasõja lõpuaastaid. Äikesetormid nõudsid ka inimohvreid: ühe murdunud puu alla jäänud naise ning langenud elektrijuhtmest löögi saanud poisi.

ILM OLI HULL KOGU MAAILMAS.

Kagu-Aasias möllasid kentsakate nimedega taifuunid Utor, Yutu, Trami ja Toraji, põuast tingitud näljahädas on miljonid Põhja-Koreast kuni Afganistanini, ligi sada inimest uppusid Poolat ja Tšehiat tabanud üleujutustes.

Kuumalaine juulis tappis elanikke Minnesota osariigis, elektritarbimise rekord püstitati Jaapanis, kus 40-kraadine kuumus pani kliimaseadmete võimed proovile. Isegi Põhja-Jäämere ääres Tiksil moodeti kuu lopus üle 26 kraadi sooja.

Juulis oli palavaim paik Alžeeria (49 kraadi), külmim aga Argentiina mägedes (-23 kraadi).